

Water en bodem onderlegger bij ruimtelijke ordening

Klimaatverandering vraagt om keuzes. Het kabinet heeft hierbij als uitgangspunt dat water en bodem sturend zijn in de ruimtelijke ordening. De waterschappen ondersteunen dit en zien voor zichzelf een belangrijke rol weggelegd bij het bereiken van de klimaatdoelstellingen.

Klimaatverandering stelt onze waterstaat voor grote uitdagingen, stellen Sandra Reynaers en Willem Wensink, beiden Unie van Waterschappen. Door steeds extremere weersomstandigheden kunnen periodes van droogte snel afwisselen met periodes van wateroverlast. De overstromingen in Limburg begin 2022 waren wat dat betreft een tipje van de sluier.

Meer ruimte voor water

Water eist meer ruimte, dat is wel duidelijk. De grote vraag is hoe dit te combineren is met stedelijke ontwikkeling, natuur en landbouw en met andere beleidsdoelstellingen zoals de energietransitie en woningbouw. In zijn Kamerbrief van 17 mei 2022 schetste minister De Jonge (Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening) drie perspectieven voor de ruimtelijke toekomst van Nederland. Bij alle drie zijn water en bodem sturend bij het maken van ruimtelijke keuzes. Dat betekent dat naast wateroverlast en verdroging ook bodemdaling, bodem- en waterverontreiniging, hittestress, verslechtering van de (zoet)waterkwaliteit en verlies van biodiversiteit aandacht krijgen. Om deze problemen het hoofd te bieden moet er weer geluisterd worden naar wat de bodem en het water te vertellen hebben, aldus de minister. Minister Harbers (Infrastructuur en Waterstaat) kwam met een vergelijkbare boodschap bij de aankondiging van zijn beleidsprogramma I&W. Volgens hem moeten water en bodem sturend worden 'om te voorkomen dat problemen worden afgewenteld op andere gebieden, naar de toekomst of van privaat naar publiek.'

Waterschapsvisie

Om sturing te geven aan het waterrobuust inrichten van de leefomgeving kunnen waterschappen de instrumenten van de

Omgevingswet inzetten. Verschillende waterschappen werken aan een waterschapsvisie, ook wel 'blauwe omgevingsvisie' genoemd. Vanuit de eigen verantwoordelijkheid kunnen waterschappen deze visie opstellen in samenwerking met de bestuurlijke partners en met participatie van betrokken burgers, bedrijven en organisaties. De waterschapsvisie kan worden uitgewerkt in een water(beheer)programma, regels vastgelegd in een waterschapsverordening.

De combinatie van de afstemmingsverplichting uit artikel 2.2 van de Omgevingswet en het watertoetsproces – een proces dat de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder in een vroeg stadium met elkaar in gesprek brengt – maakt het mogelijk om het waterbelang te borgen in ruimtelijke planvorming van andere bestuursorganen, bijvoorbeeld in een gemeentelijk omgevingsplan.

Om hun kennis en kunde over water te delen met andere bestuursorganen hebben de waterschappen twee handreikingen opgesteld:

- Handreiking Stedelijk waterbeheer onder de Omgevingswet, bit.ly/stedelijkwater
- Handreiking Decentrale regelgeving voor klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen, inrichten en beheren (concept 5 juli 2022, bit.ly/decentraleregelgeving)

In de komende periode is het volgens Reynaers en Wensink van belang om water meer aan de voorkant van ruimtelijke planprocessen op tafel te hebben. Daarin hebben provincies, gemeenten én de waterschappen een duidelijke opgave.

Jaarcongres Relevant 2023
hét congres over externe veiligheid
28 maart 2023
www.vvm.info/relevant

relevant netwerk externe veiligheid

VNCI netwerk van milieuprofessionals

VVM netwerk van milieuprofessionals